

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه اصفهان

**مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
کارشناسی ارشد مشاوره گرایش مشاوره توانبخشی**

Masters of Arts in Rehabilitation Counseling

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی گروه مشاوره

مصوب چهارمین جلسه شورای دانشگاه

مورخ ۱۴۰۱/۴/۵

دانشگاه اصفهان

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

گروه مشاوره

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
کارشناسی ارشد مشاوره گرایش مشاوره توانبخشی

فهرست

فصل اول: مشخصات کلی کارشناسی ارشد مشاوره گرایش مشاوره توانبخشی

۱. مقدمه..... ۵
۲. اهداف..... ۵
۳. اهمیت و ضرورت..... ۵
۴. نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان..... ۶
۵. تعداد و نوع واحدهای درسی..... ۶

فصل دوم: جدول عناوین و مشخصات دروس

- جدول ۱: جدول نوع دروس..... ۸
- جدول ۲: دروس اصلی مشترک..... ۹
- جدول ۳: دروس تخصصی..... ۱۰
- جدول ۴: دروس اختیاری..... ۱۱
- جدول ۵: دروس جبرانی..... ۱۲

فصل سوم: ویژگی‌های هر یک از دروس (هدف و سرفصل دروس)

دروس اصلی مشترک:

۱. روش‌های پژوهش کمی در مشاوره..... ۱۴
۲. روش‌های پژوهش کیفی در مشاوره..... ۱۶
۳. نظریه‌های پیشرفته مشاوره..... ۱۸
۴. رویکردهای مشاوره کودک و نوجوان..... ۲۰
۵. مهارت‌های عملی مشاوره..... ۲۲
۶. مهارت تشخیص آسیب‌های روانی..... ۲۴

۷. مباحث اخلاقی و قانونی در مشاوره..... ۲۶

دروس تخصصی:

۱. شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های جسمی..... ۲۸

۲. شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های روانی - اجتماعی..... ۳۰

۳. رویکردهای مشاوره توانبخشی شغلی..... ۳۲

۴. رویکردهای مشاوره توانبخشی خانواده..... ۳۴

۵. مهارت‌ورزی در مشاوره توانبخشی..... ۳۶

دروس اختیاری:

۱. تحلیل رویکردها و روش‌های مشاوره در بحران..... ۳۷

۲. اصول و روش‌های مشاوره با افراد دارای اعتیاد..... ۳۹

۳. مربیگری مسیر شغلی افراد دارای ناتوانی..... ۴۱

۴. مشاوره توانبخشی سالمندان..... ۴۳

۵. نظریه‌ها و روش‌های مشاوره پیش از ازدواج..... ۴۵

۶. نظریه‌ها و روش‌های پیشرفته مشاوره گروهی..... ۴۷

۷. هدایت و مشورت در اسلام..... ۴۹

۸. انسان‌شناسی در اسلام..... ۵۱

پیوست:

۱. علت بازنگری..... ۵۲

۲. جدول تطبیقی دروس مشترک..... ۵۳

۳. جدول تطبیقی دروس تخصصی..... ۵۴

۴. جدول تطبیقی دروس اختیاری..... ۵۵

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

۱. مقدمه

مشاوره توانبخشی، حرفه‌ای است که هدف آن کمک به افراد دارای ناتوانی جسمی یا روانی است تا به استقلال جسمی، روانی، اجتماعی، شغلی و اقتصادی در حد توانایی خود برسند. خدمات مشاوره توانبخشی ماهیت کل‌نگرانه دارد و فرد را در بافت محیط و محدودیت‌های محیطی مد نظر قرار می‌دهد (آرمسترانگ^۱، ۲۰۱۸). بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی^۲ در سال ۲۰۱۱، حدود ۱۵ درصد از جمعیت جهان با نوعی ناتوانی زندگی می‌کنند. بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، معلولیت و سلامت سازمان بهداشت جهانی (ICF) (سازمان بهداشت جهانی^۳، ۲۰۰۱) ناتوانی به مثابه چتری است که اختلال در عملکرد و ساختار بدن، محدودیت‌های فعالیت و مشارکت را در بر می‌گیرد. فرد دارای ناتوانی سطوحی از اختلال یا آسیب، از بدون آسیب تا آسیب کامل، را در عملکرد جسمانی یا روان‌شناختی با توجه به محیطی که در آن قرار گرفته، تجربه می‌کند. مشاوره توانبخشی شامل مجموعه‌ای از خدمات از جمله سنجش، تشخیص، برنامه‌ریزی مداخله، مشاوره شغلی، توسعه و جایابی شغلی، مشاوره فردی و گروهی، مدیریت مورد، مشاوره خانواده، و شناسایی منابع حمایتی از جمله امکانات اقامتی و فن‌آوری‌های کمکی به فردی است که بر اساس توضیحات ذکر شده دارای سطحی از ناتوانی است (آرمسترانگ، ۲۰۱۸).

۲. اهداف

اهداف تدوین و برنامه‌ریزی دروس مشاوره در مقطع کارشناسی ارشد گرایش توانبخشی عبارت است از:

- الف) به‌روز بودن عناوین و منابع درسی
- ب) مطابقت با جدیدترین پژوهش‌های داخلی و خارجی
- ج) مطابقت با نیازهای جامعه در بستر جهانی
- د) توسعه دانش، مهارت و نگرش در زمینه‌ی خدمات‌رسانی به گروه‌های دارای ناتوانی و خانواده‌های آنان
- ه) رعایت الگوی بومی و فرهنگی در ایران اسلامی
- و) آشناسازی دانشجویان با مراکز توانبخشی و انواع آن

۳. اهمیت و ضرورت

انسان‌ها در مقطعی از زندگی ممکن است دچار انواعی از ناتوانی‌ها شده و حتی اگر دوران جوانی را به سلامتی طی نمایند در دوران سالمندی با سطحی از ناتوانی‌ها روبرو می‌شوند. بسیاری از افراد جامعه نیز ممکن است در دوره‌ای از زندگی وظیفه‌ی مراقبت از

¹ Armstrong, A. (2018). Rehabilitation counseling. In J. Kreutzer, B. DeLuca., B. Caplan. *Encyclopedia of clinical neuropsychology*. pp. 2966-2967. New York: Springer.

² WHO. (2011). *World report on disability*. Geneva: World Health Organization.

³ WHO. (2001). *International Classification of functioning, disability and health*. Geneva: World Health Organization

فردی دارای ناتوانی جسمی و یا روانی را بر عهده بگیرند. لازمه‌ی موفقیت مراکز توانبخشی وجود نیروی انسانی واجد شرایط و کارآمد و آشنا با انواع ناتوانی‌ها و نحوه‌ی ارائه خدمات است. تربیت چنین نیرویی در مقطع کارشناسی ارشد مشاوره توانبخشی امکان‌پذیر است.

۴. نقش و توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

دانش‌آموختگان این رشته با نظریه‌ها و فنون مشاوره و کاربرد آن جهت بازتوانی افراد دچار ناتوانی و یا ناتوانی جسمی، روانی یا اجتماعی و همچنین نحوه‌ی خدمات‌رسانی به خانواده‌های این افراد آشنا می‌شوند. فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند به عنوان مشاور در مراکز توانبخشی متعلق به بهزیستی، بخش‌های توانبخشی بیمارستان‌ها، و کلیه‌ی مراکز تحت نظر بهزیستی مشغول به کار شوند.

۵. تعداد و نوع واحدهای درسی

بر اساس آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد تعداد واحدهای درسی در نظر گرفته شده ۳۲ واحد به شرح زیر است:

دروس مشترک	۱۲ واحد
دروس تخصصی	۱۰ واحد
دروس اختیاری	۶ واحد
پایان نامه	۴ واحد

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول ۱: جدول نوع دروس

تعداد واحد	نوع واحد درسی	ردیف
۱۲	دروس اصلی مشترک	۱
۱۰	دروس تخصصی	۲
۶	دروس اختیاری	۳
۴	پایان نامه	۴
۳۲	جمع	

جدول ۲: دروس اصلی مشترک

ردیف	نام درس	واحد		ساعت		پیش نیاز یا هم نیاز
		نظری	عملی	نظری	عملی	
۱	روش‌های پژوهش کمی در مشاوره	۲	-	۳۲	-	-
۲	روش‌های پژوهش کیفی در مشاوره	۲	-	۳۲	-	-
۳	نظریه‌های پیشرفته مشاوره	۲	-	۳۲	-	-
۴	رویکردهای مشاوره کودک و نوجوان	۲	-	۳۲	-	-
۵	مهارت‌های عملی مشاوره	-	۱	-	۳۲	-
۶	مهارت‌های تشخیص آسیب‌های روانی	۲	-	۳۲	-	-
۷	مباحث اخلاقی و قانونی در مشاوره	۱	-	۱۶	-	-
جمع کل		۱۱	۱	۱۷۶	۳۲	

جدول ۳: دروس تخصصی

پیش نیاز یا هم نیاز	ساعت		واحد		نام درس	ردیف
	عملی	نظری	عملی	نظری		
-	-	۳۲	-	۲	شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های جسمی	۱
-	-	۳۲	-	۲	شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های روانی - اجتماعی	۲
-	-	۳۲	-	۲	رویکردهای مشاوره توانبخشی شغلی	۳
-	-	۳۲	-	۲	رویکردهای مشاوره توانبخشی خانواده	۴
-	۶۴	-	۲	-	مهارت‌ورزی در مشاوره توانبخشی	۵
	۶۴	۱۲۸	۲	۸	جمع کل	

جدول ۴: دروس اختیاری

ردیف	نام درس	واحد		ساعت		پیش نیاز یا هم نیاز
		نظری	عملی	نظری	عملی	
۱	تحلیل رویکردها و روش‌های مشاوره در بحران	۲	-	۳۲	-	-
۲	اصول و روش‌های مشاوره با افراد دارای اعتیاد	۲	-	۳۲	-	-
۳	مربیگری مسیر شغلی افراد دارای ناتوانی	۲	-	۳۲	-	-
۴	مشاوره توانبخشی سالمندان	۲	-	۳۲	-	-
۵	نظریه‌ها و روش‌های مشاوره پیش از ازدواج	۲	-	۳۲	-	-
۶	نظریه‌ها و روش‌های پیشرفته مشاوره گروهی	۲	-	۳۲	-	-
۷	هدایت و مشورت در اسلام	۲	-	۳۲	-	-
۸	انسان‌شناسی در اسلام	۲	-	۳۲	-	-

* دانشجویان از بین دروس اختیاری تعیین شده باید حداقل ۶ واحد را بگذرانند. دانشجوی می‌تواند با تأیید شورای گروه تا دو درس از سایر رشته‌ها و گرایش‌های مرتبط موجود در دانشکده اخذ نماید.

جدول ۵ : دروس جبرانی

ردیف	نام درس	واحد		ساعت		پیش نیاز یا هم نیاز
		نظری	عملی	نظری	عملی	
۱	آسیب شناسی روانی ۱	۲	-	۳۲	-	-
۲	آسیب شناسی روانی ۲	۲	-	۳۲	-	-
۳	نظریه های مشاوره ۱	۲	-	۳۲	-	-
۴	نظریه های مشاوره ۲	۲	-	۳۲	-	-
۵	مشاوره خانواده	۲	۱	۳۲	۳۲	-
۶	مشاوره شغلی	۲	۱	۳۲	۳۲	-
۷	مشاوره توانبخشی	۲	-	۳۲	-	-
۸	مشاوره تحصیلی	۲	۱	۳۲	۳۲	-
۹	آسیب شناسی خانواده	۲	-	۱۶	۳۲	-

* به استناد بند ۱۷ از ماده ۲ شیوه نامه اجرایی آیین نامه آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد مصوب چهل و نهمین شورای تخصصی آموزشی دانشگاه مورخ ۱۳۹۶/۴/۱۳، به تشخیص گروه و بسته به گرایش ارشد و رشته کارشناسی دانشجویان، دانشجویان ورودی نیمه مرتبط (روان شناسی، علوم تربیتی، مددکاری اجتماعی، و سایر رشته ها به تشخیص گروه)، غیرمرتبط (علوم پایه، فنی- مهندسی، پزشکی و سایر رشته ها به تشخیص گروه) و دانشجویان خارجی معرفی شده از سوی دفتر استعداد درخشان موظفند از بین دروس مندرج در جدول ۵، در مقطع کارشناسی حداکثر ۱۲ واحد در دو نیمسال اول تحصیل اخذ نمایند.

فصل سوم

ویژگی‌های هر یک از دروس (هدف و سرفصل دروس)

روش‌های پژوهش کمی در مشاوره

Quantitative Research Methods in Counseling

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در زمینه‌ی انواع روش‌های پژوهش کمی و اجرا و گزارش آنها در پژوهش‌های مشاوره

رئوس مطالب:

- تدوین پیشنهاد پژوهش
- نحوه طراحی، مراحل اجرا، تحلیل، و گزارش نتایج پژوهش‌های همبستگی
- نحوه بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی ابزار پژوهش و نحوه معرفی ابزار گزارش ویژگی‌های روان‌سنجی آن
- نحوه طراحی، مراحل اجرا، تحلیل، و گزارش نتایج پژوهش‌های مقایسه‌ای
- نحوه طراحی، مراحل اجرا، تحلیل، و گزارش نتایج پژوهش‌های آزمایشی
- نحوه طراحی، مراحل اجرا، تحلیل، و گزارش نتایج پژوهش‌های آزمایشی مورد منفرد

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. سرمد، ز.، بازرگان، ع.، و حجازی، ا. (۱۴۰۰). روش‌های پژوهش در علوم رفتاری. تهران: آگاه.
۲. گال، م.، بورگ، و. و گال، ج. (۱۳۹۸). روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی (۲ ج). ترجمه احمدرضا نصر، حمیدرضا عریضی، محمود ابوالقاسمی، خسرو باقری، محمد حسین علامت‌ساز، محمدجعفر پاک‌سرشتیان و همکاران. تهران: سمت و دانشگاه شهید بهشتی.

منابع فرعی:

۱. حافظ نیا، م. (۱۴۰۰). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: سمت.
2. Sheperis, C., Young, J., & Daniels, M. (2016). *Counseling research: quantitative, Qualitative, and mixed methods* (2th Ed.). New York: Pearson.
3. Wright, R. J. (2013). *Research methods for counseling*. New York: Sage.
4. Happner, P. P., Wampold, B. E., Owen, J. & Wang, K. T. (2015). *Research design in counseling* (4th Ed.). Boston: Cengage Learning

روش‌های پژوهش کیفی در مشاوره

Qualitative Research Methods in Counseling

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در زمینه‌ی روش‌های پژوهش کیفی و کاربرد نرم افزارهای تحلیل داده‌های کیفی در پژوهش‌های مشاوره

رئوس مطالب:

- تعریف و ماهیت پژوهش کیفی
- شیوه نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی
- روش‌های جمع‌آوری داده در پژوهش‌های کیفی (مشاهده، مصاحبه، گروه‌های کانونی)
- رویکرد تحلیل مضمون
- رویکرد نظریه زمینه‌ای
- رویکردهای تحلیل داده‌های کیفی
- اعتبار پژوهش
- نگارش گزارش یافته‌های کیفی
- کدگذاری و دسته‌بندی کدها و مقوله‌ها در نرم‌افزار MAXQDA

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. خنیفر، ح. (۱۳۹۵). *اصول و مبانی روش‌های پژوهش کیفی*. تهران: نگاه دانش.
۲. سرمد، ز.، بازرگان، ع. و حجازی، ا. (۱۳۹۹). *روش‌های تحقیق در علوم رفتاری*. تهران: آگاه.
۳. گال، م.، بورگ، و. و گال، ج. (۱۳۹۸). *روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی* (۲ ج). ترجمه احمدرضا نصر، حمیدرضا عریضی، محمود ابوالقاسمی، خسرو باقری، محمد حسین علامت‌ساز، محمدجعفر پاک‌سرشت و همکاران. تهران: سمت و دانشگاه شهید بهشتی.
۴. محمدپور، ا. (۱۳۹۲). *صدر روش: منطق و طرح در روش‌شناسی کیفی*. تهران: جامعه‌شناسان.

5. Borcsa, M., & Willig, C. (2021). *Qualitative research methods in mental health: innovative and collaborative approaches*. New York: Springer.

منابع فرعی:

۱. فراهانی، ح. ا. و عریضی، ح. (۱۳۸۴). *روش‌های پیشرفته پژوهش در علوم انسانی: رویکردی کاربردی*. اصفهان: جهاد دانشگاهی.
۲. کرلینجر، ف. ن. (۱۳۹۵). *مبانی پژوهش در علوم رفتاری* (چاپ چهارم)، (۲ ج). ترجمه حسن پاشا شریفی، و جعفر نجفی زند. تهران: آوای نور.

نظریه‌های پیشرفته مشاوره Advanced Theories in Counseling

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش نظری دانشجویان در زمینه نظریه‌های مشاوره و کاربست آن برای مراجعین ایرانی

رئوس مطالب:

- مبانی فلسفی نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی
- ماهیت، تعریف و طبقه‌بندی نظریه‌های کلاسیک، مدرن و فرامدرن
- بررسی نظریه‌های کلاسیک مشاوره و روان‌درمانی
- بررسی نظریه‌های مدرن مشاوره و روان‌درمانی
- بررسی نظریه‌های فرامدرن مشاوره و روان‌درمانی
- معرفی و بررسی مدل‌های نظری مشاوره‌های اسلام‌محور
- معرفی نظریه‌های وابسته به جنس و فرهنگ در مشاوره
- معرفی نظریه‌های تلفیقی و یکپارچه‌نگر در مشاوره

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. پروچاسکا، ج. و نورکراس، ج. (۱۳۹۵). *نظریه‌های روان‌درمانی (نظام‌های روان‌درمانی)*. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: روان.
۲. شریفی نیا، م. ح. (۱۳۹۲). *الگوهای روان‌درمانی یکپارچه با معرفی درمان یکپارچه توحیدی*. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۳. کری، ج. (۱۳۹۳). *نظریه و کاربرد مشاوره و روان‌درمانی*. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: ارسباران.
4. Capuzzi, D., & Gross, D. (2016). *Counseling and Psychotherapy: Theories and Interventions*. New Jersey: Prentice Hall.
5. Seligman, L., & Reichenberg, L. (2015). *Theories of counseling and psychotherapy: systems, strategies, and skills*. London: Pearson Education.

منابع فرعی:

۱. جان بزرگی، م.، غروی، س. (۱۳۹۵). *نظریه نوین درمانگری و مشاوره اصول، فنون و مطابقت‌های فرهنگی*. تهران: سمت.
۲. شارف، ر. (۱۳۹۶). *نظریه‌های روان‌درمانی و مشاوره*. ترجمه مهرداد فیروزبخت. تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا.
۳. شفیق آبادی، ع. و ناصری، غ. (۱۳۹۹). *نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی*. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۴. یوهانسن، ت. (۱۳۹۱). *دین و معنویت در روان‌درمانی و مشاوره: رویکرد آدلری با تأکید بر روان‌درمانی و مشاوره با مسلمانان*. ترجمه فرید براتی سده. تهران: رشد.
5. Archer, J. J., & McCarthy, C. J. (2006). *Theories of Counseling and Psychotherapy: Contemporary Applications*. New Jersey: Prentice Hall.
6. Fall, K. A., & Holden, J., & Miner Marquis, A. (2004). *Theoretical Models of Counseling and Psychotherapy*. New York: Brunner Routledge.
7. James, R. K., & Gilliland, B. E. (2002). *Theories and Strategies in Counseling and Psychotherapy*. London: Allyn and Bacon.
8. Koffmann, A., & Walters, G. (2014). *Introduction to Psychological Theories and Psychotherapy*. Oxford: Oxford University Press.

رویکردهای مشاوره کودک و نوجوان Child and Adolescent Counseling Approaches

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش و مهارت در زمینه مشاوره کودک و نوجوان، شناخت مشکلات دوران کودکی و نوجوانی و روش‌های مداخله

رئوس مطالب:

- تعریف مشاوره کودک
- شناخت ماهیت مشکلات، حیطه‌ها و اهداف مشاوره کودکان
- شیوه‌ی سنجش مشکلات کودکان
- رویکردها و روش‌های مشاوره با کودک
- رویکردها و روش‌های مشاوره با والدین کودک
- تعریف، ماهیت، حیطه‌ها و اهداف مشاوره نوجوان
- شناخت مشکلات دوره نوجوانی
- شیوه‌ی سنجش مشکلات نوجوانان
- رویکردها و روش‌های مشاوره با نوجوان
- رویکردها و روش‌های مشاوره با والدین نوجوان

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. شرودر، ک.، وگوردن، ب. (۱۳۹۲). *سنجش و درمان مشکلات دوران کودکی*. ترجمه مهرداد فیروزبخت. تهران: دانژه.
۲. هندرسون، د.، و تامپسون، ج. (۱۳۹۷). *مشاوره کودک: مبانی، اصول و روش ها* (جلد ۱). ترجمه فریده همتی. تهران: سمت.
۳. گلدارد، د. (۱۳۹۰). *مشاوره عملی با کودکان*. ترجمه مینو پرنیانی. تهران: رشد.
4. Schaefer, C. E., & Bristevy. J. M. (2012). *Handbook of Parent Training: Parent as Co-Therapists for Children Behavior Problems*. New York: Wiley.

منابع فرعی:

۱. میکوچی، ج. (۱۳۸۸). *نوجوان در خانواده درمانی*. ترجمه فریده همتی. تهران: رشد.
2. Golden, L. (2001). *Case Studies in Child and Adolescent*. New York: Pearsons.
3. Sharry, J. (2004). *Counseling Children, Adolescents and Families*. New York: Sage.
4. Thompson, C. L., & Rudolph, L. B. (2003). *Counseling Children Belmont*. New York: Thomson Brook/Cole.
5. Vernon, A. (2010). *Counseling Children & Adolescents*. New York: Love Publishing Company.

مهارت‌های عملی مشاوره Practical Counseling Skills

تعداد واحد نظری: -	تعداد واحد عملی: ۱
نوع درس: مشترک	حل تمرین: ندارد
	پیش نیاز: -

هدف درس:

توسعه مهارت‌های عملی دانشجویان در زمینه فنون و مهارت‌های مشاوره

رئوس مطالب:

- تمرین مهارت‌های شروع و برقراری ارتباط
- تمرین مهارت‌های ادامه و گوش دادن
- تمرین مهارت‌های ارزیابی و فرمول بندی مشکل
- تمرین مهارت‌های ساختاردهی، هدایت و مدیریت جلسه مشاوره
- تمرین مهارت‌های اقدام تسهیلی، کاهش مقاومت و مصاحبه انگیزشی
- تمرین مهارت‌های تدوین برنامه درمانی مناسب و اجرای آن
- تمرین مهارت‌های پایان دادن به هر جلسه و پایان دادن به فرایند مشاوره
- تمرین مهارت‌های پیگیری و ارجاع دادن مراجع به متخصصان مرتبط
- تمرین فنون مشاوره بر اساس نظریه‌های مشاوره

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	*

منابع اصلی:

۱. آیوانز، د. (۱۳۹۶). *مصاحبه‌ی مؤثر به روش گام به گام*. ترجمه سید احمد میرجعفری، و محمد علی گودرزی. تهران: سمت.
۲. حسینیان، س. (۱۳۹۹). *مهارت‌های پایه و پیشرفته در مشاوره و روان‌درمانی*. تهران: دانشگاه الزهرا (س) و کمال تربیت.
۳. کنت، ک. (۱۳۹۹). *فنون پیشرفته مشاوره و روان‌درمانی*. ترجمه مجتبی دلیر. تهران: ارجمند.
4. Chen, M., & Giblin, N. (2017). *Individual counseling and therapy. Skills and techniques*. New York: Routledge.
5. Cochran, J., Cochran, N. (2015). *The heart of counseling: counseling skills through therapeutic relationships*. New York: Routledge.

منابع فرعی:

۱. گلدارد، د. (۱۳۹۸). *مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره*. ترجمه سیمین حسینیان. تهران: کمال تربیت.
۲. می، ر. (۱۳۹۸). *هنر مشاوره*. ترجمه خدیجه علوی، و نادیا شاملو. تهران: ارجمند.
3. Corey, M. & Corey, G. (2015). *Becoming a Helper*. New York: Brooks/ Cole Publishing Company.
4. Cross, M. (2002). *Becoming a Therapist*. London: Routledge.
5. Hill, C. E. (2014). *Helping Skills: Facilitating Exploration, Insight and Action*. New York: American Psychological Associations (APA).
6. Knapp, H. (2007). *Therapeutic Communication: Developing Professional Skills*. London: Sage.

مهارت‌های تشخیص آسیب‌های روانی Diagnosis Skills in Psychopathology

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه مهارت‌های تشخیص بیماری‌های روانی در کودکان، نوجوانان، بزرگسالان و سالمندان

رئوس مطالب:

- اصول مصاحبه بالینی بر مبنای DSM-5
- مهارت‌های تشخیص آسیب‌های روانی کودکان
- مهارت‌های تشخیص آسیب‌های روانی نوجوانان
- مهارت‌های تشخیص آسیب‌های روانی بزرگسالان
- مهارت‌های تشخیص آسیب‌های روانی سالمندان
- مهارت‌های تشخیص افتراقی در حیطه‌های مختلف آسیب‌های روانی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. اوتمر، ا. و اوتمر، ز. (۱۳۹۸). *اصول مصاحبه بالینی بر مبنای DSM-5*. ترجمه مهدی نصر اصفهانی. تهران: ارجمند.
۲. فرانسس، ا. (۱۳۹۳). *مبانی تشخیص روان پزشکی بر اساس DSM-V*. ترجمه عبدالرضا منصوری راد. تهران: ارجمند.
3. Maddux, J. (2019). *Psychopathology*. London: Taylor & Francis.
4. Winstead, B., Maddux, J. (2020). *Psychopathology: Foundations for a contemporary understanding*. London: Taylor & Francis.

منابع فرعی:

1. Castonguag, L. G., & Oltamauns, F. T. (2013). *Psychopathology: from Science to Clinical Practice*. London: Routledge.
2. Hersen, M., & Beidel, D. (2012). *Adult Psychopathology and Diagnosis*. London: Routledge.
3. Miklowtz, D., & Craighend, L. (2013). *Psychopathology: History, Diagnosis and Empirical Foundations*. New Jersey: Prentice Hall.
4. Mooper, L. M. (2014). *Models of Psychopathology: Generational Processes and Relational Roles*. New Jersey: Prentice Hall.

مباحث اخلاقی و قانونی در مشاوره

Ethical and Legal Issues in Counseling

تعداد واحد نظری : ۱	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : مشترک	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در ارتباط با کاربرد اخلاق حرفه‌ای و قانونی و نظام‌نامه اخلاقی در مشاوره

رئوس مطالب:

- تاریخچه و ضرورت اخلاق حرفه‌ای و قانونی در مشاوره
- نقش نظام‌نامه‌های اخلاقی در مشاوره
- فواید، محدودیت‌ها و مقایسه‌ی نظام‌نامه‌های اخلاقی در مشاوره
- کاربرد اصول اخلاقی و قانونی مشاوره در زمینه‌های مختلف
- محدودیت‌ها و الزامات قانونی در مشاوره
- ارزش‌ها، صلاحیت، مسئولیت و آموزش مشاور
- شباهت‌ها و تفاوت‌های مسائل اخلاقی و قانونی
- حقوق مراجع، رضایت آگاهانه و نقش قراردادها در رعایت حقوق مراجع
- رازداری و محدودیت‌های آن در مشاوره

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. احمدی، خ. (۱۳۹۵). *اخلاق حرفه‌ای در مشاوره و روان‌درمانی*. تهران: دانژه.
۲. حسینیان، س. (۱۴۰۰). *اخلاق در مشاوره و روان‌شناسی*. تهران: کمال تربیت.
۳. مورفی، م.، و هکر، ل. (۱۳۹۹). *مسائل اخلاقی و حرفه‌ای در زوج‌درمانی و خانواده‌درمانی*. ترجمه اسماعیل اسدپور، مصطفی فلاوند، ساجده سخنور و سولماز معصومی. تهران: دانژه.

منابع فرعی:

۱. حسینیان، س. (۱۳۹۹). *اخلاق حرفه‌ای در خانواده‌درمانی (اصول استانداردها و کاربرد)*. تهران: کمال تربیت.
2. Corey, G., Corey, M. S., & Callanan, P. (2018). *Issues and ethics in the helping professions*. Cengage Learning.
3. Herlihy, B., & Corey, G. (2020). *ACA ethical standards casebook*. John Wiley & Sons.
4. Remley, T. P., & Herlihy, B. (2019). *Ethical, legal, and professional issues in counseling* 6nd ed. Boston: Pearson.

شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های جسمی

Identifying and Rehabilitation Counseling of Physical Disabilities

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش در زمینه انواع ناتوانی‌های جسمی و روش‌ها و فنون مشاوره مرتبط با آنها

رئوس مطالب:

- تعریف نقص ناتوانی و ناتوانی
- انواع و فرایند توانبخشی
- تیم توانبخشی و اهداف آنها
- فنون و روش‌های مشاوره با افراد دارای ناتوانی
- توانبخشی بیماران جسمی مزمن
- توانبخشی افراد پس از نقص عضو و یا پیوند
- توانبخشی افراد با محدودیت‌های حسی حرکتی
- توانبخشی افراد با محدودیت‌های شناختی
- مشاوره توانبخشی با مراقبین خانگی افراد دارای ناتوانی جسمی
- سازمان‌ها و نهادهای حمایت کننده از افراد دارای ناتوانی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. قجاوند، ک. (۱۳۹۶). مشاوره نوتوانی. تهران: شلاک.
2. Budd, M., Hough, S., Wegner, T., & Stier, W. (2017). *Practical psychology in medical rehabilitation*. New York: Springer.
3. Dean, S., Sigert, R., Taylor, W. (2012). *Inter-professional rehabilitation: A person-centred approach*. New York: Wiley-Blackwell.

منابع فرعی:

۱. حسین زاده، ر.، بشارت، م. و رضائی پور، پ. (۱۳۹۸). مدیریت بیماری‌های مزمن. تهران: ارجمند.
۲. ولز، ک.، و سورل، ج. (۱۳۹۱). زندگی با درد مزمن. رویکرد مبتنی بر پذیرش. راهنمای درمانگر و کتاب کار بیمار. ترجمه فاطمه مسگریان. تهران: ارجمند.
3. Ashton, D., & Ashton, J. (2019). *Loss and grief recovery: Help caring for children with disabilities, chronic, or terminal illness*. London: Routledge.
4. Bültmann, U., & Siegrist, J. (2020). *Handbook of disability, work and health*. New York: Springer.
5. Fielden, S., Moore, M., & Bend, G. (2020). *The Palgrave handbook of disability at work*. London: Palgrave Macmillan.

شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های روانی - اجتماعی

Identifying and Rehabilitation Counseling of Psycho-social Disabilities

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش در زمینه تعریف ناتوانی و ناتوانی اجتماعی، و نحوه کمک‌رسانی به افراد دارای ناتوانی روانی - اجتماعی

رئوس مطالب:

- انواع ناتوانی روانی - اجتماعی
- مدل‌های ناتوانی
- تشکیل تیم توانبخشی فعال در زمینه ناتوانی‌های اجتماعی
- فنون و روش‌های مشاوره‌ی توانبخشی روانشناختی (اختلالات روانی مزمن، اسکیزوفرنیا، اختلال وسواس مزمن، اختلال دو قطبی، اختلال شخصیت مرزی)
- فنون و روش‌های مشاوره توانبخشی اجتماعی (زندانیان، افراد درگیر در روابط جنسی پر خطر، کودکان بدسرپرست یا بی-سرپرست، متکدیان)
- سازمان‌ها و نهادهای حمایت کننده از توانبخشی روانشناختی - اجتماعی
- فنون خود مراقبتی ویژه‌ی مشاوران توانبخشی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. اندرسون، ر.، ادس، ل.، و کاپوتی، پ. (۱۳۹۶). *بهبود روانشناختی. توانبخشی بیماری‌های مزمن روانی با رویکرد روانشناسی مثبت‌نگر*. ترجمه رؤیا حبیبی، و ندا حبیبی. تهران: ارجمند.
۲. طاهرخانی، ح. (۱۳۹۲). *بازتوانی در روانپزشکی*. تهران: ارجمند.
۳. فالوو، د.، هولند، ب. (۱۴۰۰). *جنبه‌های روانشناختی و پزشکی معلولیت و بیماری‌های مزمن (جلد ششم)*. ترجمه قاسم نوروزی، فاطمه حسینی رنانی، راحله مسعودی ثانی، فاطمه فلاحی، نسیم پاک نیا و کیمیا کلانتری. تهران: دانژه.
4. Hayes, S., & Hofmann, S. (2020). *Beyond the DSM: toward a process-based alternative for diagnosis and mental health treatment*. California: New Harbinger Publications.
5. Pratt, C.W., Gill, K., Barrett, N., & Roberts, M. (2014). *Psychiatric rehabilitation*. New York: Elsevier.

منابع فرعی:

۱. لیبرمن، ر. پ. (۱۳۹۳). *برنامه بازگشت به اجتماع. راهنمای مربیان*. ترجمه حمید طاهرخانی، و امیرحسین جلالی ندوشن. تهران: ارجمند.
۲. لیبرمن، ر. پ. (۱۳۹۳). *برنامه بازگشت به اجتماع*. کتاب کار. ترجمه حمید طاهرخانی، و امیرحسین جلالی ندوشن. تهران: ارجمند.
3. Kratcoski, P. C., & Kratcoski, P. C. (2017). *Correctional counseling and treatment*. New York: Springer.
4. Marini, I., Glover-Graf, N. M., & Millington, M. J. (2018). *Psychosocial aspects of disability: Insider perspectives and strategies for counselors*. New York: Springer.
5. Nordstrom, K. D., & Wilson, M. P. (Eds.). (2018). *Quick Guide to Psychiatric Emergencies: Tools for Behavioral and Toxicological Situations*. New York: Springer.

رویکردهای مشاوره توانبخشی شغلی Vocational Rehabilitation Counseling Approaches

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در زمینه اشتغال و توانمندسازی شغلی افراد دارای ناتوانی

رئوس مطالب :

- شناخت، تعریف و ماهیت توانبخشی شغلی
- جایگاه توانبخشی شغلی در سازمان بهداشت جهانی (WHO)
- شناخت رویکردهای راهنمایی تحصیلی و شغلی
- شناخت رویکردهای مشاوره شغلی
- شناخت رویکردهای طراحی زندگی
- کاربرد نظریه فرد - محیط در توانبخشی شغلی
- کاربرد نظریه رشدی در توانبخشی شغلی
- کاربرد نظریه های پسا مدرن در توانبخشی شغلی
- قوانین کار، تسهیلات، فرصت های شغلی و امکانات اقتصادی افراد دارای ناتوانی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. شفیعی آبادی، ع. (۱۳۹۳). *توانبخشی شغلی و حرفه‌ای معلولین*. تهران: جنگل.
۲. ولف، ک. (۱۳۹۵). *مشاوره‌ی حرفه‌ای برای افراد ناتوان*. ترجمه نادره سعادت‌ی، و مه‌دی رستمی. تهران: جنگل.
3. Bültmann, U., & Siegrist, J. (2020). *Handbook of disability, work and health*. New York: Springer.
4. Fielden, S., Moore, M., & Bend, G. (2020). *The Palgrave handbook of disability at work*. London: Palgrave Macmillan.

منابع فرعی:

1. Harley, D. A., Ysasi, N. A., Malachy L. Bishop, M. L., & Fleming, A. R. (2017). *Disability and Vocational Rehabilitation in Rural Settings: Challenges to Service Delivery*. New York: Springer.

رویکردهای مشاوره توانبخشی خانواده Family Rehabilitation Counseling Approaches

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در زمینه‌ی انواع خانواده‌های در معرض آسیب و آسیب‌دیده و خانواده افراد دارای ناتوانی، پیشگیری، علل و راهبردهای مشاوره‌ای در هر دسته

رئوس مطالب:

- تعریف ، ماهیت، حیطه ها و اهداف توانبخشی خانواده
- نقش خانواده در بروز و تشدید و مداخلات بهنگام ناتوانی‌ها
- شناخت و کاربرد رویکردهای روان پویایی خانواده در مشاوره توانبخشی
- شناخت و کاربرد رویکردهای ساختی و راهبردی خانواده در مشاوره توانبخشی
- شناخت و کاربرد رویکردهای پسامدرن خانواده در مشاوره توانبخشی
- مشاوره خانواده‌های افراد دارای ناتوانی جسمی
- مشاوره خانواده های افراد دارای ناتوانی روانی - اجتماعی
- مسایل و مشکلات مراقبین خانگی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. حبیبیان، ن. و تقوایی. د. (۱۳۹۴). *آموزش توانبخشی مبتنی بر خانواده و مهارت‌های ارتباطی ویژه والدین و مراقبین*. تهران: ساوالان.
۲. رایس، ج. و گوردون. د. (۱۳۹۶). *مشاوره طلاق*. ترجمه مریم فاتحی زاده، و فرامرز آسنجرانی. اراک: آریا نقش.
3. Talley, R., Fricchione, G., & Drus, B. (2014). *The challenges of mental health caregiving*. New York: Springer.

منابع فرعی:

۱. آقا محمدی، ج. (۱۳۹۱). *نگاهی به مبانی نظری آسیب‌های اجتماعی در حوزه خانواده*. تهران: نویبان.
۲. فاتحی زاده، م.، اعتمادی، ع.، لشنی، آ. و حیدری، ح. (۱۳۹۵). *عهدشکنی زناشویی (شناخت، پیشگیری و درمان)*. اصفهان: گلبانگ تربیت.
۳. کوپر، ج. و ووتر، آ. (۱۳۹۲). *خشونت و امنیت در خانواده: رویکردی روش‌مند برای رویارویی با خشونت خانوادگی*. ترجمه کیوان سپانلو، و منیره شهباز. تهران: پنجره.
4. Talley, R., & Crews, J. (2012). *Multiple challenges of caregiving and disability*. New York: Springer.

مهارت‌ورزی در مشاوره توانبخشی Practicum in Rehabilitation Counseling

تعداد واحد نظری : -	تعداد واحد عملی : ۲ حل تمرین : ندارد
نوع درس : تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس:

کسب مهارت و تجربه در به‌کارگیری دانش و فنون مشاوره در کار با افراد دارای ناتوانی جسمی، روانی یا اجتماعی

رئوس مطالب:

- تمرین گام اول فرایند مشاوره توانبخشی (سنجش همه جانبه نوع معلولیت، میزان فعالیت، مشارکت، محدودیت، محیط و ویژگیهای شخصی) در کلاس درس
- تمرین گام دوم فرایند مشاوره توانبخشی (هدف گذاری بر اساس مدل SMART) در کلاس درس
- تمرین گام سوم و چهارم فرایند مشاوره توانبخشی (مداخله بر اساس اهداف تعیین شده در گام دوم و ارزیابی) در کلاس درس
- تمرین آموزش روانی به مراقبین افراد دارای معلولیت جسمی در کلاس درس
- تمرین آموزش روانی به مراقبین افراد دارای معلولیت روانی در کلاس درس
- تمرین مهارتهای سنجش و ارزیابی افکار خودکشی در کلاس درس
- انجام مشاوره با یک فرد دارای معلولیت جسمی و ارائه گزارش کتبی و گزارش کنفرانس موردی در کلاس
- انجام مشاوره با یک فرد دارای معلولیت روانی - اجتماعی و ارائه گزارش کتبی و گزارش کنفرانس موردی در کلاس

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	-	*

تحلیل رویکردها و روشهای مشاوره در بحران

Analysis of Crisis Counseling's Approaches and Methods

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در خصوص انواع بحران‌های زندگی، واکنش‌های روانی به آن و روش‌های مشاوره با افراد درگیر بحران

رئوس مطالب:

- تعریف بحران، ماهیت و انواع آن
- آسیب‌های روانی بحران
- اصول و روش‌های مداخله در بحران
- فنون مشاوره‌ای مداخله در بحران
- مداخله در بحران خودکشی
- مداخله در بحران خشونت‌های خانگی
- مداخله در بحران بلایای طبیعی (زلزله، سیل) یا انسان‌ساخته (جنگ، ترور)
- سوگ و مداخلات مرتبط با آن
- مشاوره بازتوانی اسلامی با تمرکز بر مشکلات مرتبط با بحران
- رشد پس از سانحه

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. احمدی، خ. (۱۳۸۸). اصول و فنون مداخله روانشناختی در بحران. تهران: مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران.
۲. اورنگ، م. (۱۳۹۶). مواجهه درمانی روایتی. روش درمانی کوتاه مدت برای اختلال های آسیب زای. تهران: ارجمند.
۳. بردیده، م.، و یقینی، م. (۱۳۹۴). روانشناسی و مشاوره در بحران. گرگان: نوروزی.
4. Kanel, K. (2012). *A guide to crisis intervention*. Boston: Cengage learning.

منابع فرعی:

۱. سی پایویو، س.، و پاسکال لئون، آ. (۱۳۹۹). درمان هیجان مدار ترومای پیچیده. رویکردی یکپارچه. ترجمه الهام اروجنی. تهران: ارجمند.
۲. فقیهی، ع. ن.، و شریفی، ف. (۱۳۹۷). مشاوره و روان درمانی در نگاه اسلامی: مبانی، اصول و روش ها. قم: ابوالحسنی.
3. Tedeschi, R., & Moore, B. (2016). *The posttraumatic growth workbook*. California: New Harbinger.

اصول و روشهای مشاوره با افراد دارای اعتیاد Counseling Principles & Methods for People with Addiction

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

رشد توانایی و مهارت دانشجویان به منظور تدوین و اجرای الگوهای پیشگیری و بازتوانی اعتیاد

رئوس مطالب:

- تعریف اعتیاد و سبب شناسی آن
- پیامدهای روانی، اجتماعی و خانوادگی اعتیاد
- سنجش اعتیاد
- رویکردهای پیشگیری از گرایش به مصرف مواد
- اصول، مدل‌ها و فرایندهای بازتوانی افراد درگیر اعتیاد
- رویکردها و روش‌های مشاوره اعتیاد (مصاحبه انگیزشی، درمان‌های شناختی - رفتاری، گروه درمانی)
- مشاوره با خانواده‌های افراد درگیر اعتیاد
- تشکیل گروه‌های یاریگر ترک اعتیاد (NA، کنگره ۶۰ نارانان، سروج)

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	*

منابع اصلی:

۱. بزیمی، ن. (۱۳۹۰). روانشناسی وابستگی به مواد. تهران: ارجمند.
۲. میلر، و. ر. (۱۳۹۶). مصاحبه انگیزشی در درمان اعتیاد. ترجمه ناصر همتی، و نازفر ناظم. تهران: ارجمند.
3. MacMillan, T., Sisselman-Borgia, A. (2018). *New directions in treatment, education, and outreach for mental health and addiction*. New York: Springer.

منابع فرعی:

1. Cox, M., & Klinger, E. (2011). *Handbook of motivational counseling*. 2nd. London: Wiley-Blackwell.
2. Kelly, V.A. (2016). *Addiction in the family*. Alexandria, VA: American Counseling Association.

مربیگری مسیر شغلی افراد دارای ناتوانی Career Coaching for People with Disability

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در زمینه مربیگری و طراحی مسیر شغلی

رئوس مطالب:

- تعریف و ابعاد مربیگری مسیر شغلی افراد دارای ناتوانی
- نظریه‌های مربیگری شغلی
- مربیگری مسیر شغلی ویژه کودکان دارای ناتوانی (دوره پیش دبستانی و دبستان)
- مربیگری مسیر شغلی ویژه نوجوانان دارای ناتوانی
- مربیگری مسیر شغلی ویژه دانشجویان دارای ناتوانی
- مربیگری مسیر شغلی ویژه بزرگسالان دارای ناتوانی
- مربیگری مسیر شغلی ویژه افراد دارای ناتوانی در دوران بازنشستگی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. استار، ج. (۱۳۹۹). کوچینگ، مربیگری درخشان. ترجمه علیرضا سهرابی. تهران: هورمزد.
۲. تالبوت، ک. (۱۳۹۸). مهارت‌های ضروری برای کوچینگ مسیر شغلی. ترجمه محبوبه مظاهری. تهران: الماس دانش.
۳. حبیبیان، ر. (۱۳۹۸). مهارت‌های بنیادی کوچینگ. تهران: آفرینش گر.

منابع فرعی:

۱. سمیعی، ف.، باغبان، ا.، عابدی، م. و حسینیان، س. (۱۳۹۰). نظریه‌های مشاوره مسیر شغلی: مسیر تکامل انتخاب شغل. اصفهان: جهاد دانشگاهی.
2. Bench, M. (2008). *Career Coaching: An Insider's Guide*. New York: High Flight.
3. Fielden, S., Moore, M., & Bend, G. (2020). *The Palgrave handbook of disability at work*. London: Palgrave Macmillan.
4. Yates, J. (2014). *Career Coaching Handbook*. New York: Routledge.

مشاوره توانبخشی سالمندان Rehabilitation Counseling for the Elderly

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در زمینه ویژگی‌ها و چالش‌های دوران سالمندی و نحوه‌ی کمک به سالمندان و خانواده‌های آنها

رئوس مطالب:

- تعریف مشاوره‌ی سالمندان
- مفهوم سالمندی سالم (مدل سازمان بهداشت جهانی)
- ملاحظات مشاوره با سالمندان
- انواع مسایل جسمی و روانی در دوران سالمندی
- بهداشت روانی و جسمی در سالمندی
- گذارهای دوران سالمندی
- سالمند آزاری
- مراقبت‌های پایان زندگی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. پری، آ. (۱۳۹۳). *مراقبت از سالمندان*. ترجمه محمد صمدانی فرد و حسین صمدانی فرد. تهران: ارجمند.
2. Gatchel, R. J., Schultz, I. Z., & Ray, C. T. (Eds.). (2018). *Handbook of rehabilitation in older adults*. New York: Springer.
3. Kampfe, C.M. (2015). *Counseling older people. Opportunities and challenges*. New York: American Counseling Association.

منابع فرعی:

۱. صدراللهی، ع.، خلیلی، ز.، احمدی، م.، و مهدوی، م. (۱۳۹۴). *روانشناسی سالمندی*. تهران: جامعه‌نگر.
2. Fumer, T., & Chernof, B. (2019). *Handbook of geriatric assessment*. Burlington: Jones & Bartlett Learning.
3. Hantke, N., Etkin, A., & O'Hara, R. (2020). *Handbook of mental health and aging*. California: Academic Press.

نظریه‌ها و روش‌های مشاوره‌ی پیش از ازدواج

Premarital Counseling: Theories and Methods

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش و توانایی دانشجویان در زمینه حیطه‌ها، اهداف، فرایند و مراحل آموزش و مشاوره پیش از ازدواج افراد دارای ناتوانی بر اساس فرهنگ اسلامی - ایرانی

رئوس مطالب:

- ماهیت، ضرورت و اهمیت آموزش و مشاوره پیش از ازدواج
- حیطه‌ها و اهداف آموزش و مشاوره پیش از ازدواج
- تطابق فرهنگی نظریه‌ها و رویکردهای آموزش و مشاوره پیش از ازدواج
- تطابق فرهنگی روش‌ها و مهارت‌های آموزش و مشاوره پیش از ازدواج
- فرایند و مراحل مشاوره پیش از ازدواج از آشنایی تا انتخاب همسر براساس آموزه‌های اسلامی ایرانی
- آموزش‌های پیش از ازدواج از آشنایی تا انتخاب همسر بر اساس آموزه‌های اسلامی - ایرانی
- تطابق فرهنگی فرایند آموزش و مشاوره در دوران نامزدی و عقد
- فرایند مشاوره بر اساس سبک ازدواج در اقوام ایرانی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. افروز، غ. (۱۳۹۰). *مبانی روانشناختی ازدواج در بستر فرهنگ و ارزش‌های اسلامی*. تهران: دانشگاه تهران.
۲. سرن، س. (۱۳۹۳). *اصول مشاوره پیش از ازدواج*. ترجمه مهرداد فیروز بخت. تهران: ویرایش.
۳. میرمحمدصادقی، م. (۱۳۹۰). *آموزش پیش از ازدواج*. اصفهان: پیغام دانش.
4. Gottman, J. M. (2000). *The Seven Principles for Making Marriage Work: A practical Guide from the Country's Foremost*. London: Wiley.

منابع فرعی:

۱. قائمی، ع. (۱۳۹۰). *خانواده از دیدگاه امام امیرالمومنین(ع)*. تهران: انجمن اولیا و مربیان.
۲. موسوی، ا. (۱۳۹۲). *مشاوره قبل از ازدواج: با نگاه کاربردی*. تهران: مهر کاویان.
3. Wright, H. N. (2003). *Before you Say "I DO" Devotional: Building a Spiritual Foundation for your Life Together*. New York: Harvest House.

نظریه‌ها و روش‌های پیشرفته مشاوره گروهی

Advanced Group Counseling's Theories & Methods

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

شناخت مبانی، نظریه‌ها و روش‌های مشاوره و روان‌درمانی گروهی و یادگیری طرز کاربرد آنها در مشاوره و روان‌درمانی گروهی و کار گروهی با مراجعین مختلف

رئوس مطالب:

- تاریخچه و ریشه‌های مشاوره گروهی
- انواع گروه
- مهارت‌ها، عملکردها و سبک‌های رهبری در گروه
- کار با افراد دشوار در گروه
- پویایی‌های گروهی
- طرح‌ریزی پیش از تشکیل گروه
- طرح‌ریزی جلسات گروه
- نظریه‌های مشاوره گروهی
- مشاوره گروهی با مراجعین بر اساس گروه‌های سنی
- مشاوره گروهی با مراجعین با نیازهای ویژه

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. جیکوبز، ا.، ماسن، ر.، و هارویل، ر. (۱۳۹۰). مشاوره گروهی. راهبردها و فنون. ترجمه خدابخش احمدی، و سیده فاطمه حسینی. تهران: سمت.
۲. کوری، م.، کوری، ج.، و کریستین، س. (۱۳۹۷). گروه درمانی: فرایند و کاربری گروه‌ها. ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران: ارسباران.
۳. گلادینگ، س. (۱۳۹۵). مشاوره گروهی. ترجمه کیانوش زهراکار، فرشاد لواف پورنوری، و علیرضا احمدیان. تهران: روان.

منابع فرعی:

۱. کوری، ج. (۱۳۹۹). نظریه و کاربری مشاوره گروهی. ترجمه کیانوش زهراکار. تهران: ویرایش.
2. Bauman, S., & Shaw, L. (2016). *Group work with persons with disabilities*. New York: American Counseling Association.
3. Fall, K. (2013). *Group Counseling Textbook & Workbook Bundle: Group Counseling: Process and Technique*. New York: Routledge.
4. Kirschenbaum, H. (2013). *Values clarification in counseling and psychotherapy: practical strategies for individual and group settings*. Oxford: Oxford University Press.

هدایت و مشورت در اسلام

Guidance and consulting in Islam

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

توسعه دانش دانشجویان در ارتباط با اصول و روش‌های هدایت و مشورت در اسلام
رئوس مطالب:

- تعریف و اهداف هدایت در اسلام
- انواع هدایت در اسلام
- تعریف و اهداف مشورت در اسلام
- روش‌ها و مهارت‌های مشورت در اسلام
- نقش مشاوره و راهنمایی در بهداشت روانی از دیدگاه اسلام
- اصول اخلاقی و فرهنگی مشورت در اسلام

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. اژه‌ای، ج. (۱۳۹۵). *هدایت و مشورت در اسلام*. تهران: سمت.
۲. جان بزرگی، م. (۱۴۰۰). *درمان چند بعدی معنوی: یک رویکرد خداسو برای مشاوره و روان‌درمانگری*. فنون و برنامه‌ها. تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۳. صائمیان، ن. (۱۳۹۸). *هدایت و مشورت در اسلام*. تهران: بیدار.
۴. غروی، م. و جان بزرگی، م. (۱۳۹۸). *اصول روان‌درمانگری و مشاوره با رویکرد اسلامی: مفاهیم، فرایند و فنون*. تهران: سمت.
۵. فقیهی، ع. و شریفی، ف. (۱۳۹۷). *مشاوره و روان‌درمانی در نگاه اسلامی: مبانی، اصول و روش‌ها*. تهران: ابوالحسنی.

منابع فرعی:

۱. خلیلی، ف. (۱۳۹۷). *هدایت و مشورت در اسلام*. تهران: موسسه آموزش عالی دانش پژوهان.
۲. هوارد، ا. (۱۳۹۸). *فلسفه برای مشاوره و روان‌درمانی از فیثاغورث تا پست مدرنیسم*. ترجمه معصومه اسماعیلی و عدرا کیانی نژاد. تهران: سمت.

انسان شناسی در اسلام Anthropology in Islam

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : ندارد
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس:

رشد دانش و آگاهی دانشجویان نسبت به ماهیت انسان از دیدگاه اسلام و دانشمندان مسلمان، ماهیت انسان سالم و بیمار روحی و نحوه پیشگیری و درمان آن از منظر اسلام

رئوس مطالب:

- ماهیت انسان از دیدگاه قرآن، احادیث و دانشمندان اسلامی در زمینه خلقت و فلسفه وجود انسان
- ماهیت زندگی انسان از دیدگاه قرآن، احادیث و دانشمندان اسلامی
- ماهیت رشد و تکامل زندگی انسان از دیدگاه قرآن، احادیث و دانشمندان اسلامی در زمینه
- جبر و اختیار
- سطوح نفسانی
- انسان سالم و انسان بیمار
- رشد آسیب های رفتاری و روانی و آموزه ها و دستورات پیشگیری کننده از اختلالات رفتاری در اسلام

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	پایان ترم	پروژه
*	-	*	-

منابع اصلی:

۱. بنی جمالی، ش. ا. و احدی، ح. (۱۳۹۰). علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی و تطبیق آن با روانشناسی جدید. تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.
۲. فداکار داورانی، ف. و اسماعیلی، م. (۱۳۹۹). رویکرد شناسی و ارزیابی مطالعات روانشناسی اسلامی. تهران: رشد فرهنگ.
۳. گرامی، غ. (۱۳۹۹). انسان در اسلام. تهران: دفتر نشر معارف.
۴. واعظی، ا. (۱۳۹۳). انسان از دیدگاه اسلام. تهران: سمت.

منابع فرعی:

۱. برنجکار، ر. و خدایاری، ع. ن. (۱۳۹۳). انسان شناسی اسلامی. قم: معارف.
۲. خسروپناه، ع. ا. اسماعیل پورنیازی، ح.، پناهی آزاد، ح.، عبداللهی، م.، محمدی، ع. م.، محمدی منفرد، ب. و میرزایی، ر. (۱۳۹۷). انسان شناسی اسلامی. قم: معارف.
۳. بوذری نژاد، ی. (۱۳۹۱). انسان در اسلام. تهران: بعثت.
۴. باقری، ر. و شیرازی، ن. (۱۳۹۲). کتاب تحلیلی علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی. تهران: راه.
۵. طاهرزاده، ا. (۱۳۹۳). خویشتن پنهان: شرح ده نکته از معرفت نفس. اصفهان: لب المیزان.
۶. جوادی آملی، ع. (۱۳۷۲). انسان در اسلام. تهران: رجاء.
۷. حسن زاده آملی، ح. (۱۳۷۴). انسان در قرآن. قم: الزهرا.

علت بازنگری برنامه درسی

با توجه به گذشت زمان بسیار زیاد از تصویب سرفصل قبلی (۱۳۷۹) و عدم بازنگری آن در سال‌های اخیر و همچنین عدم تطابق برنامه با نیازهای دانشجویان و فرهنگ جامعه، نبود دیدگاه بومی و اسلامی در برنامه‌ی قبلی، پیشرفت و تغییر و تحول رویکردهای بازتوانی در دهه‌ی اخیر و لزوم به‌روز رسانی منابع، بازنگری سرفصل دروس کارشناسی ارشد مشاوره توانبخشی ضرورت داشت.

۲. جدول تطبیقی دروس مشترک

امضاء	توضیحات	استاد بازنگاری کننده درس	دروس جدید		دروس قدیم		نام درس
			تعداد واحد		تعداد واحد		
			عملی	نظری	عملی	نظری	
	تغییر عنوان، واحد، رئوس مطالب، منابع	دکتر پریسا نیلفروشان		۲	روش‌های پژوهش کمی در مشاوره	۲	آمار استنباطی پیشرفته
 	تغییر عنوان، رئوس مطالب، منابع	دکتر پریسا نیلفروشان دکتر عذرا اعتمادی		۲	نظریه‌های پیشرفته مشاوره	۲	نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان‌درمانی
 	تغییر عنوان، رئوس مطالب، منابع	دکتر پریسا نیلفروشان دکتر اعظم نقوی		۲	روش‌های پژوهش کیفی در مشاوره	۲	روش تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی و روانشناسی
 	تغییر عنوان منابع و واحد	دکتر پریسا نیلفروشان دکتر احمد صادقی	۱		مهارت‌های عملی مشاوره	۱	تمرین فنون مشاوره در آزمایشگاه
	درس جدید	دکتر محمد رضا عابدی دکتر احمد صادقی		۲	رویکردهای مشاوره کودک و نوجوان		
 	درس جدید	دکتر محمدرضا عابدی دکتر پریسا نیلفروشان		۲	مهارت‌های تشخیص آسیب‌های روانی		
 	درس جدید	دکتر مریم فاتحی‌زاده دکتر عذرا اعتمادی		۱	مباحث اخلاقی و قانونی در مشاوره		

۲. جدول تطبیقی دروس تخصصی

امضاء	توضیحات	استاد بازنگاری کننده درس	دروس جدید		دروس قدیم		نام درس	
			تعداد واحد		نام درس	تعداد واحد		
			عملی	نظری		عملی		نظری
	با توجه به گستردگی و تنوع مراجعان دارای نیازهای ویژه،	دکتر اعظم نقوی		۲	شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های جسمی		۲	مشاوره با افراد دارای ناتوانی جسمی و روانی
	درس مشاوره با معلولین جسمی و روانی به دو درس مشاوره با افراد دارای ناتوانی جسمی و ناتوانیهای روانی-اجتماعی تبدیل شد.	دکتر اعظم نقوی		۲	شناخت و مشاوره توانبخشی ناتوانی‌های روانی-اجتماعی		۲	مشاوره با افراد دارای ناتوانی جسمی و روانی
	تغییر عنوان، رئوس مطالب و منابع	دکتر فاطمه سمیعی دکتر پریسا نیلفروشان		۲	رویکردهای مشاوره توانبخشی شغلی		۲	توانبخشی شغلی افراد دارای ناتوانی
	تغییر عنوان، رئوس مطالب و منابع	دکتر مریم فاتحی‌زاده دکتر عذرا اعتمادی		۲	رویکردهای مشاوره توانبخشی خانواده		۲	خانواده و توانبخشی
	تغییر عنوان، رئوس مطالب	دکتر اعظم نقوی		۲	مهارت‌ورزی در مشاوره توانبخشی		۲	کارورزی در مشاوره توانبخشی

۳. جدول تطبیقی دروس اختیاری

امضاء	توضیحات	استاد بازنگري کننده درس	دروس جديد		دروس قديم		نام درس	
			تعداد واحد		تعداد واحد			
			نظري	عملي	نظري	عملي		
	تغيير عنوان، مطالب و منابع رئوس	دکتر اعظم نقوی دکتر عذرا اعتمادی		۲	تحليل رويکردها و روشهای مشاوره در بحران		۲	مشاوره بحران
	تغيير عنوان، مطالب و منابع رئوس	دکتر اعظم نقوی		۲	اصول و روش‌های مشاوره با افراد دارای اعتياد		۲	مشاره با معتادان
	تغيير رئوس مطالب و منابع	دکتر مريم فاتحي‌زاده		۲	هدايت و مشورت در اسلام		۲	هدايت و مشورت در اسلام
	درس جديد	دکتر فاطمه سمیعی دکتر پریسا نیلفروشان		۲	مربیگری مسیر شغلی افراد دارای ناتوانی			
	تغيير عنوان، مطالب و منابع رئوس	دکتر اعظم نقوی		۲	مشاوره توانبخشی سالمنندان		۲	مشاوره با سالمندان
	درس جديد	دکتر مريم فاتحي‌زاده		۲	نظریه‌ها و روش - های مشاوره پیش از ازدواج			
	درس جديد	دکتر پریسا نیلفروشان دکتر اعظم نقوی		۲	نظریه‌ها و روش های پیشرفته مشاوره گروهی			
	درس جديد	دکتر مريم فاتحي‌زاده دکتر عذرا اعتمادی		۲	انسان‌شناسی در اسلام			

